

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- Z celkového počtu 614 640 obyvatel v Plzeňském kraji bylo 91 983 dětí ve věku 0–14 let, tj. 15,0 % a 127 230 seniorů, tedy 20,7 % z populace celkem. Počet zemřelých v regionu převažoval nad narozenými o 1 677 osob, což se negativně promítlo do přirozené měny.
- Hustotou osídlení 80,4 obyvatel na km² se kraj řadí až na dvanácté místo, nejhřidčeji zalidněné jsou pohraniční okresy Tachov, Klatovy a Domažlice. Více než třetina obyvatel kraje žije na území okresu Plzeň-město.
- Do Plzeňského kraje se během roku 2024 přistěhovalo 16 277 osob, z toho 63,0 % z ciziny. Počet vystěhovalých osob z regionu činil 13 324, z toho 54,5 % do ciziny. Přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel středního stavu byl v tomto roce v regionu třetí nejvyšší po Praze a Středočeském kraji.
- Na území kraje žilo k 31. 12. 2024 celkem 80 627 cizinců, více než polovina v okrese Plzeň-město. Z celkového počtu obyvatel regionu tvořili cizinci 13,1 %, což byl druhý nejvyšší podíl po Hl. městě Praze. Ukrajinci tvořili 60,5 % ze všech cizinců v kraji.
- V roce 2024 zde bylo uzavřeno 2 561 sňatků, z toho nejvíce v okrese Plzeň-město (33,5 %). Rozvedeno bylo 1 229 manželství, průměrný věk rozvádějících se mírně zvyšuje.
- Mimo manželství se narodilo 2 203 dětí, tj. 48,2 % z celkového počtu živě narozených. Průměrný věk matky při narození dítěte se zvýšil od roku 2019 o 0,3 roku na 30,2 let.
- V kraji byl průměrný věk mužů 41,9 let a žen 44,5 let. Od roku 2019 se tento věk zvýšil u obou pohlaví, u mužů o 0,3 roku, u žen ještě o dvě desetiny více.

Sociální vývoj

- Podle VŠPS žilo v kraji v roce 2024 celkem 492,9 tis. osob ve věku 15 let a více. Z nich 61,7 % tvořilo pracovní sílu a zbytek stál mimo trh práce. Meziročně se počet osob mimo pracovní sílu snížil o 8,3 tisíc.
- Míra zaměstnanosti vzhledem k roku 2023 vzrostla na 60,6 %, ale je třetí nejvyšší mezi kraji. Zaměstnaní jsou většinou zaměstnanci a pracují nejvíce v sektoru služeb.
- Obecná míra nezaměstnanosti v kraji dosáhla v roce 2024 hodnoty 1,8 % a meziročně mírně poklesla. V mezikrajském porovnání je nezaměstnanost třetí nejnižší.
- K 31. 12. 2024 bylo v kraji evidováno 79 625 pracovněprávních vztahů cizinců v postavení zaměstnanců a 7 048 cizinců s platným živnostenským oprávněním. Mezi zaměstnanými cizinci převažovali Ukrajinci a druzí byli Slováci.
- Podle MPSV počet uchazečů o zaměstnání v kraji koncem roku 2024 meziročně narostl a zároveň se snížila i nabídka pracovních míst v evidenci úřadu práce. Podíl nezaměstnaných osob činil 3,26 %, což byl druhý nejnižší podíl v republice. Na 1 pracovní místo připadalo 0,9 uchazeče a jednalo se o třetí nejnižší hodnotu v Česku.
- Podle šetření Životní podmínky průměrný čistý peněžní příjem na osobu v roce 2023 nominálně rostl, reálně však díky inflaci příjem vzrostl zhruba jen o 1 %. Nejvíce domácností patřilo do skupiny s čistým měsíčním příjmem 20 až 30 tis. Kč na osobu. Náklady na bydlení se za posledních pět let navýšily o více než 2,5 tis. Kč měsíčně.
- Průměrná hrubá měsíční mzda zjištěná z podnikového výkaznictví dosáhla v roce 2024 v Plzeňském kraji 43 123 Kč a byla čtvrtá nejvyšší mezi kraji.

- Od školního roku 2019/20 roste v kraji počet žáků středních škol, za pětileté období jich přibyla téměř čtvrtina. Počet tříd se zvýšil o 169.
- V roce 2024 připadalo v Plzeňském kraji na 1 lékaře v průměru 213 obyvatel a na 1 zubaře 1 437 obyvatel. Zatímco u lékařů zůstal tento počet vzhledem k roku 2019 téměř stejný, u zubařů vzrostl.
- V roce 2024 byly dávky státní sociální podpory v přepočtu na 1 obyvatele Plzeňského kraje v regionálním srovnání nejnižší. Meziročně se výrazně zvýšil objem vyplacených příspěvků na bydlení, naopak poklesly výdaje na rodičovský příspěvek.
- Ačkoli populace stárne a seniorů přibývá, počet lůžek v domovech pro seniory je na svém dlouhodobém minimu. Naopak roste kapacita v domovech se zvláštním režimem.
- Starobní důchodci v Plzeňském kraji pobírali v prosinci 2024 průměrný důchod ve výši 20 606 Kč, což je čtvrtá nejvyšší částka mezi kraji. Meziročně došlo k růstu o 2,1 %, vzhledem k roku 2019 dokonce o 53,5 %. Počet příjemců předčasných starobních důchodů se od roku 2019 zvýšil o 5,6 tisíc osob.
- V Plzeňském kraji bylo v roce 2024 zaregistrováno 8 996 trestných činů, oproti předchozímu roku o 5,9 % méně. Objasněno bylo 41,0 % z nich. Hmotné škody vzrostly o 13,4 % zejména díky kategorii ostatní majetková kriminalita.
- V roce 2024 bylo nahlášeno nejvíce dopravních nehod na území kraje od roku 2009. Jejich meziroční nárůst činil 2,1 % a věcná škoda vzrostla o 13,2 %. Okresem s nejnižším počtem dopravních nehod v celém Česku byly Rokycany, na sedmou pozici se zařadil okres Tachov a na desátou Plzeň-jih.

Ekonomický vývoj

- Od covidového roku 2020 regionální hrubý domácí produkt ve srovnatelných cenách v Plzeňském kraji roste, v roce 2021 o 3,9 %, v roce 2022 o 1,0 % a v roce 2023 o 2,3 %.
- Mezi kraji je plzeňský hrubý domácí produkt na 1 obyvatele šestý nejvyšší a hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného sedmý nejvyšší.
- V posledních pěti letech se podíl primárního sektoru na hrubé přidané hodnotě v kraji pohybuje kolem 3 % a podíl sektoru služeb roste na úkor průmyslu.
- Tvorba hrubého fixního kapitálu se v posledních pěti letech zvyšovala. V roce 2023 směřovala do tvorby hrubého fixního kapitálu téměř čtvrtina hrubého domácího produktu, což je šestá nejnižší míra investic mezi kraji.
- Výdaje na výzkum a vývoj v kraji se meziročně v roce 2024 snížily o 10,7 %. Jejich podíl na hrubém domácím produktu v roce 2023 činil 1,7 %, což je mírně pod republikovým průměrem.
- Počet registrovaných ekonomických subjektů v Plzeňském regionu v roce 2024 meziročně mírně vzrostl o 0,6 %, tedy zhruba o 800 jednotek.
- V roce 2024 se meziročně sklídilo méně obilovin a řepky, naopak více brambor. V živočišné výrobě se zvýšily celkové stavy skotu, prasat i drůbeže, vzrostla i celková snáška vajec a produkce mléka.
- Průměrná mzda v průmyslu je v Plzeňském kraji čtvrtá nejvyšší mezi regiony a nejvíce zaměstnanců v průmyslu pracuje ve výrobě motorových vozidel. Od roku 2020 rostou tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy, v roce 2023 dokonce o 13,6 %, v roce 2024 již jen o 0,9 %.
- V posledních dvou letech se situace na trhu s energiemi stabilizovala a spotřeba zůstává téměř na stejné úrovni. Zároveň značně roste význam fotovoltaiky.

- Z důvodu narušení dodávek zemního plynu od roku 2022 jeho spotřeba v kraji značně poklesla. Úspora se projevila výrazněji u domácností než u velkoodběratelů.
- U objemu stavebních prací „S“ provedených na území kraje dochází k meziročnímu poklesu o 8,6 %, je to čtvrtý nejvýraznější pokles mezi kraji. V roce 2024 se počet vydaných stavebních povolení snížil o 10,4 %, ale orientační hodnota povolených staveb vzrostla o 3,9 %, v případě orientační hodnoty staveb na 1 stavební povolení šlo dokonce o nárůst o 16,0 %.
- V roce 2022 bylo v kraji zahájeno nejvíce bytů za posledních 30 let, v roce 2023 pak následoval citelný pokles o 31,2 %, ale v roce 2024 se opět počet navýšil, a to dokonce o 39,4 %. Počet dokončených bytů v kraji se od roku 2019 pohyboval kolem 2,5 tisíc, ale v roce 2024 poklesl téměř o čtvrtinu na 1 845.
- Hromadná ubytovací zařízení Plzeňského kraje vykazala v roce 2024 stejně jako v roce 2023 vyšší návštěvnost než před pandemií z roku 2019. Do kraje zavítalo více než 900 tisíc turistů, více než třetinu tvořili hosté ze zahraničí a nejčastěji z Německa, Slovenska a Polska.

Životní prostředí

- V kraji přetrvává úbytek orné půdy zejména ve prospěch trvalých travních porostů. Od roku 2019 naopak trvalé travní porosty narostly o 2 302 ha.
- Plzeňský kraj má třetí největší plochu zvláště chráněných území, která představují plochu 133,5 tisíc ha.
- Koeficient ekologické stability charakterizující krajinný typ z hlediska využití pozemků má v regionu rostoucí tendenci a v roce 2024 dosáhl hodnoty 1,43. Nejvyšších hodnot tohoto ukazatele bylo v rámci našeho regionu dosaženo v okresech Klatovy a Tachov.
- V Plzeňském kraji bylo v roce 2024 zásobováno vodou z vodovodů 86,5 % obyvatel, což představuje nejnižší podíl v mezikrajském porovnání. Spotřeba vody je u nás 84,9 litrů na osobu a den a byla mírně pod republikovou hodnotou.
- Kvalita ovzduší v Plzeňském kraji patří v rámci Česka k těm nejlepším. Nejvíce zatížená jsou však v regionu území s vysokou koncentrací průmyslových aktivit, hustotou osídlení i dopravy.
- V roce 2023 celková produkce odpadu v kraji meziročně poklesla o 6,0 % na 2,1 mil. tun, v přepočtu na 1 obyvatele poklesla o 297 kg.

